

Costa Rica

De republiek Costa Rica ligt in Centraal Amerika. Het Spaanstalige land is bijna 1,4 keer zo groot als Nederland en heeft 4,7 miljoen inwoners. De Costa Ricaanse varkensstapel telt 34.000 zeugen. Door de geringe binnenlandse productie zijn ze afhankelijk van import. Jaarlijks voert Costa Rica, voornamelijk uit de Verenigde Staten, ongeveer 5.000 ton varkensvlees in. Het Midden-Amerikaanse land exporteert op jaarbasis slechts 135 ton varkensvlees. De varkenshouderij is geconcentreerd in de streken Alajuela en San Carlos in het noorden van het land. Gemiddeld eet de bevolking 11 kilo varkensvlees jaarlijks per hoofd van de bevolking. Bij de Latino's zijn kip en rund de meest gegeten vleessoorten.

Bedrijfsfotoreportage Deporgen

Deporgen is het Topigs-kernfokbedrijf van Peter Geesink en Simone de Boer in Costa Rica. Naast varkens hebben ze vleesvee en een viskwekerij.

Bekijk de fotoreportage op www.pigbusiness.nl

Peter Geesink en Simone de Boer hebben varkenskerfokbedrijf in Costa Rica

Varkens houden tussen de apen en slangen

Bijna twintig jaar geleden kozen ze hun idyllische plekje in het regenwoud uit, om hun varkensbedrijf op te starten. De voormalige dierenarts Peter Geesink en zijn vrouw Simone de Boer begonnen vanuit het niets een kernfokbedrijf. Na moeilijke beginjaren hebben ze nu in twaalf omringende landen klanten die hun fokmateriaal afnemen.

Weinig varkenshouders zullen dagelijks bij het opstaan kunnen genieten van zoveel natuurschoon als Peter en Simone. Het echtpaar woont op een heuvel en heeft uitzicht over het Costa Ricaanse regenwoud. De bossen waar apen en slangen leven, zijn 's ochtends gehuld in een nevelveld met bergtoppen die er boven uit pronken. Een waterig zonnetje zet het landschap in de vroege ochtend in een goudgele gloed. In de verte zijn de contouren van de immense Stille Oceaan zichtbaar. Idyllisch ziet de omgeving eruit. In 1995 streken de Nederlanders hier neer om een nieuw varkensbedrijf op te zetten. Ze hadden negen maanden door Costa Rica rondgetrokken en hun oog viel op dit ruige en onbegaanbare stuk land van 60 hectare.

Vrijheid missen

Peter is geboren in Indonesië, daarna opgegroeid in Nederland om op zijn zevende met zijn ouders naar Colombia te verhuizen. Na vijf jaar keerde hij weer alleen terug naar Nederland om de middelbare school te volgen. Later kwam zijn moeder naar Nederland over.

Hij studeerde af als dierenarts en kwam in een maatschap bij een dierartsenpraktijk in Amersfoort. Zijn specialisme was varkenshouderij. Peter ontmoette zijn vrouw Simone en lang leek het er op dat hij de rest van zijn leven in Nederland zou blijven. Alleen in de loop der jaren begon zijn jeugdsentiment weer op te spelen. Als jongetje, dat in de tropen was opgegroeid, miste hij de vrijheid. „Tegelijkertijd miste ik een gebrek aan uitdaging. Niet dat ik dat in mijn beroep als dierenarts niet had, maar ik wilde iets meer.” Costa Rica kwam in beeld, ook omdat zijn vader inmiddels van Colombia naar Costa Rica was verhuisd. Hij besloot de stap te wagen en liet zich uitkopen in de maatschap en vertrok in 1995 samen met zijn vrouw op 42-jarige leeftijd naar het Midden-Amerikaanse land. Niet ver van de hoofdstad San José lieten ze een huisje bouwen en trokken ze er op uit om een geschikte locatie voor hun varkensbedrijf te vinden. In het noordwesten van Costa Rica vonden ze hun ideale plek. Het dichtst bijgelegen dorpje is Las Juntas de Abangares, dat 40 kilometer ten noorden ligt van de eerste

grote stad Puntarenas en op ruim twee uur rijden van de hoofdstad San José.

Hobbel na hobbel

Er was geen weg, drinkwater, elektra of ook maar iets aanwezig. Peter en Simone konden vanaf nul beginnen op hun nieuwe plek. Ze waren ruim een jaar bezig toen ze kennis maakten met de tropische omstandigheden. In het regenseizoen dat een half jaar duurt, valt er gemiddeld 2.000 millimeter regen. De stallen in aanbouw waren hier na een hevige regenval nog niet tegen bestand. Met als gevolg dat de stallen onder water stroomden en de bouw vertraging opliep. In Frankrijk stonden op dat moment 90 varkens te wachten om naar hun bedrijf over te komen. Het hoogwaardige SPF-kernfokmateriaal bestond uit vier zuivere lijnen die de basis voor hun nieuwe varkensbedrijf zouden vormen. Omdat de dieren alsmar zwaarder werden, besloten Peter en Simone om als noodoplossing stro in de mestputten te strooien. Ze vingden de dieren hier in eerste instantie op. Toen de eerste hobbel ►

was overwonnen, volgde de volgende. „Er was nog geen markt voor varkensgenetica. We moesten lokale varkenshouders ervan overtuigen om te investeren in genetica.” Met zijn kleine woordenschat aan Spaans was het voor Peter een hele opgave om deze cultuuromslag bij Costa Ricaanse varkenshouders voor elkaar te krijgen.

„Mijn zeug was bijna twee keer zo duur als hun eigen vleesvarken waarmee ze fokten.” De eerste paar jaar was daarom het financiële verlies goed te verklaren. Stapsgevijs volgde een omslag onder eerst binnenlandse en later buitenlandse varkenshouders. Na vier à vijf jaar zagen de Nederlandse ondernemers de verkoop aantrekken en raakte hun Topigs-fokmateriaal definitief ingeburgerd in Centraal-Amerika.

Satellietbedrijf

Het avontuur in Costa Rica begonnen ze samen met de toenmalige Nederlandse fokkerijorganisatie Cofok. Na de overname van Cofok door Dumeco, kwamen Peter en Simone ineens zonder Nederlandse partner te staan. Dumeco zag heen heil in hun kernfokbedrijf in Costa Rica. Fokkerijorganisatie Dalland stond wel open voor een samenwerking en bood hun nieuw perspectief. Later ging Dalland na diverse fusies op in Topigs, waar ze nu nog steeds voor produceren. Ze hebben tegenwoordig een kernfokbedrijf met 200 zeugen. Met hun overgrootouderdieren leveren ze grootouderdieren uit. De helft van de dieren zetten ze af aan subfokkers en de ander helft aan grote zeughouders. Ze hebben vier zuivere lijnen: A-, B-, E- en P-lijn. De nakomelingen van de A- en B-lijn zijn de ouders van de Topigs-40 geltjes. Naast moederdieren produceren ze Tempo-, Toppie- en Traxx-eindberen. Ze verkopen zowel sperma als dekberen aan varkenshouders. De keuze voor de Topigs-40 gelten is gebaseerd op de extreme omstandigheden waarin de dieren moeten presteren. In Costa Rica

is het jaarrond tussen de 25 en 30 graden Celsius, maar hun dieren worden ook gehouden in Venezuela waar de temperatuur kan oplopen tot 45 graden Celsius of in de hooggebergtes van Colombia waar het veel koeler is. Want nadat Costa Rica bekend raakte met het Topigs-fokmateriaal volgde de rest. Inmiddels leveren Peter en Simone hun genetica aan twaalf landen in Midden- en Zuid-Amerika. Om de logistieke problemen te omzeilen, hebben ze een satellietbedrijf in Colombia opgezet en werken ze met subfokkers in Zuid-Amerika. Het satellietbedrijf is eigendom van een Colombiaanse varkenshouder, maar de overgrootouderdieren zijn eigendom van de Nederlandse immigranten. Het satellietbedrijf met 680 zeugen is nu bezig met een uitbreiding naar 1.000 zeugen. Naast het satellietbedrijf hebben ze nog drie subfokbedrijven in Zuid-Amerika (Colombia, Ecuador en Venezuela) en één in Centraal-Amerika (Guatemala). De aangesloten subfokkers zijn zelfstandige ondernemers, maar leveren de dieren volgens de richtlijnen van de Nederlanders uit en betalen hiervoor een vaste vergoeding. Voor verdere uitbreiding zijn ze nu bezig met het opstarten van een subfokbedrijf in El Salvador en Panama. Naast de eerder genoemde landen verkopen ze ook nog fokmateriaal in Belize, Dominicaanse Republiek, Honduras en Nicaragua. Een enkele keer worden er ook nog dieren verkocht in Suriname.

Afzonderlijk beleid

Ze beleveren een gebied dat van noord tot zuid een reikwijdte heeft van 3.200 kilometer. De zeugenpopulatie wordt in deze regio geschat op een half miljoen dieren. In totaal vullen de voormalige dierenarts en zijn vrouw met hun fokmateriaal 80.000 zeugenplaatsen in, verdeeld over 12 landen. Volgens Peter is dat meteen het grootste probleem waarmee ze dagelijks kampen. „Elk land heeft zijn eigen belemmeringen en eigenaardigheden. Je kunt de regio ook absoluut niet vergelijken met de

EU. Het zijn allemaal aparte landen die een afzonderlijk beleid hanteren.”

Ook is de Nederlander het absoluut niet me eens met generaliserende opmerkingen over ‘de Zuid- of Midden-Amerikaanse mentaliteit’. „Die bestaat niet. Evenmin als de Europese mentaliteit. Je kunt Noren niet vergelijken met Italianen en Colombianen niet vergelijken met Costa Ricanen. Zowel qua taal als mentaliteit.” De grootste uitdaging is naar zijn mening om de dieren altijd op de plek van bestemming te krijgen en ten tweede om ze op een niveau te houden, dat Topigs-waardig is. Toch vindt Peter dat hij de moeilijkste jaren achter zich heeft gelaten. Hij herinnert zich de beginjaren waar hij aanliep tegen de logistieke problemen tussen Midden en Zuid-Amerika. „Het is niet mogelijk om met de auto van Midden naar Zuid-Amerika te gaan. De weg houdt op in Panama. Het grensgebied tussen Panama en Colombia is een moerasgebied en ook nog in handen van de Guerrilla.”

Het is onmogelijk om veilig transport van varkens mogelijk te maken. Dit was voor hem ook reden om een satellietbedrijf op te zetten in Zuid-Amerika. Voor het zover was, moest er nog veel gebeuren. „Ik sprak gebrekkig Spaans en we stonden er alleen voor. Ik moest ineens op mensen af gaan om mijn varkens aan te prijzen. Die strijd is voor een groot deel gestreden. We hebben nu toegang en een netwerk in al deze landen.”

Genetische achterstand

Ze hebben een joint venture met Topigs Norsvin, zoals de naam van de internationale tak van de Nederlandse fokkerijorganisatie sinds kort luidt. Topigs heeft een meerderheidsbelang en is voor 55 procent eigenaar. Peter en Simone zijn met hun bedrijf Deporgen voor de overige 45 procent eigenaar. Ze ontvangen een salaris en winstuitkering. Het beleid is dat de jaarlijkse winstuitkering volledig door het echtpaar in de bedrijfsontwikkeling wordt gestoken. Met Topigs Norsvin onderhouden

Varkensfokkerij met viskwekerij

Peter Geesink (60) en Simone de Boer (62) hebben een Topigs-kernfokbedrijf met 200 zeugen bij het dorpje Las Juntas de Abangares in het noordwesten van Costa Rica. Ze produceren moederdieren voor de Topigs-40 zeug. Daarnaast leveren ze sperma en dekberen uit van de Tempo-, Toppie-, Traxx-eindbeer. Het kernfokbedrijf heeft een SPF-gezondheidsstatus en is vrij van APP, Haemophilus parasuis, Mycoplasma, PRRS en de Ziekte van Aujeszky. Hun overgrootouderdieren vaccineren ze tegen E. Coli, Parvo en Vlekziekte. De grootouderdieren worden

gevaccineerd tegen Circo. En de Topigs-40 geltjes krijgen een vaccinatie tegen Circo, Haemophilus parasuis en Mycoplasma. Ze hebben nog een satellietbedrijf in Colombia en subfokbedrijven in Colombia, Ecuador, Venezuela en Guatemala. In totaal voorzien ze fokmateriaal voor zo'n 80.000 zeugen, die in totaal in 12 landen worden afgezet. Naast varkens hebben ze ongeveer 40 stuks vleesvee. Als laatste hebben ze nog een viskwekerij met Tilapia. Ze verkopen productiedieren voor de viskwekerij. In totaal hebben Peter en Simone 20 mensen in dienst.

ze voor de strategische zaken contact met de regiodirecteur.

Peter en zijn vrouw worden bijgestaan door 20 vaste mensen die ze in dienst hebben. Als oud-dierenarts selecteert hij zelf de dieren voor de fokkerij. Daarnaast is hij verantwoordelijk voor het management, marketing, verkoop en uitbouwen van het netwerk. Om zichzelf te ontlasten is er sinds kort een medewerkster opgeleid die verantwoordelijk is voor de technische kwaliteit op het Colombiaanse satellietbedrijf en buitenlandse subfokkerijen. Simone is hoofdverantwoordelijk voor het productiegedeelte. Zo insemineert ze altijd de zeugen met diepvriessperma. Volgens Peter nauwgezet en belangrijk werk waar de juiste ontdooitemperatuur en het exacte berigheidsmoment extra van belang is. „Dit is de ruggengraat van ons bedrijf.” Hun fokdoel bij de zeugen is dat ze maximaal twee jaar genetische achterstand mogen hebben op de Nederlandse kernfokbedrijven. Volgens Peter slagen ze hier nu in. „We hebben anderhalf jaar achterstand op de Nederlandse zeugenlijn.” Niet altijd gemakkelijk, aangezien ze zijn aangewezen op het buitenland en continu met veterinaire belemmeringen te maken hebben. Zo kregen ze voorheen diepvriessperma uit Canada. Doordat het Noord-Amerikaanse land is getroffen door het PED-virus ligt de aanvoer nu helemaal stil en zijn ze afhankelijk van Nederland en Spanje. Sommige van zijn klanten draaien zelfs voor Nederlandse begrippen topresultaten. Zo speent naar eigen zeggen een Colombiaanse klant al 30 gespeende biggen per zeug op jaarbasis. De kernfokker pretendeert dat hun dieren over de gehele linie aanmerkelijk betere productieresultaten halen dan hun voornaamste concurrenten. „We zijn absoluut niet goedkoop, maar wel de beste”, zegt hij zonder schroom. Toch blijft constante groei in hun regio lastig, erkent hij. „Veel grote varkensintegraties zitten vast aan contracten met de Amerikaanse fokkerij-organisatie PIC en zijn daardoor onbereikbaar voor ons.”

Streng milieubeleid

De marges in de Costa Ricaanse varkenshouderij zijn momenteel goed. Door de uitbraak van het PED-virus in de Verenigde Staten, hebben de binnenlandse varkenshouders minder last van de import van goedkope varkensvlees. De opbrengstprijis schat Peter op dit moment op 2,20 euro per kilo geslacht gewicht. „De kostprijs ligt op ongeveer 2 euro. Hoofdoorzaak van de hoge kostprijs is het dure voer. De varkens krijgen een hoogwaardig rantsoen op basis van maïs en soja dat wordt geïmporteerd uit de VS.”

„Het is in Costa Rica verboden om varkensdrijfmest op het land uit te rijden. De varkensmest worden gescheiden en gedroogd. Het mestbeleid is te wijten aan het strenge milieubeleid in het Latijns-Amerikaanse land. Een derde van het land bestaat uit natuurgebied. Het vakantieland profileert zich graag als milieuvriendelijk. In 2007 kondigde de Costa Ricaanse regering aan dat hun land tegen 2021 het eerste klimaatneutrale land van de wereld zal zijn. Ook Peter en Simone wekken deels hun eigen energie op. 30 procent van hun energie halen ze uit hun zonnepanelen.

Welvarend land

Verder omschrijft Peter Costa Rica als een relatief veilig land. „Ik rijd gewoon 's avonds met de auto over straat en ik hoef geen maatregelen te treffen om mij veilig te voelen.” Dit is tegenstelling tot de andere landen in Centraal en Zuid-Amerika waar hij veel naar toe reist. Van te voren spreekt hij met lokale partners de reisplannen door en hij laat zich alleen ophalen en rondrijden door bekende mensen. „Je ziet in landen als Colombia, Ecuador, El Salvador, Guatemala en Honduras dat de criminaliteit wordt veroorzaakt door de armoede.

Armoede is minder aan de orde in zijn thuisland. Samen met Panama is Costa Rica volgens hem het meest welvarende land in Centraal Amerika. „Het land kenmerkt zich door een grote middenklasse. Het land heeft geen leger, veel geld wordt geïnvesteerd in de zorg en onderwijs.” Een nadeel vindt hij de enorme bureaucratie. Waar hij nog dagelijks tegenaan loopt, zijn de papieren rompslomp en hoge advocaatkosten. Ook de slechte betalingsmentaliteit ergert hem vaak. Hij moet continu achter mensen aan zitten voordat ze betalen. Verder is hij louter positief over het Latijns-Amerikaanse land en looft hij de vriendelijkheid van de mensen die volgens de in Indonesië geboren Nederlander met manieren zijn opgevoed.

De voormalig dierenarts wordt in oktober 61 jaar. Omdat Simone en hij geen kinderen hebben, zijn ze alvast voorzichtig op zoek naar een geschikte opvolger die het bedrijf voort wil zetten. Over hun eigen toekomst hebben ze nog niet zoveel nagedacht. Eén ding weten ze wel zeker. Terugkeren naar Nederland zullen ze niet doen. „We zijn gewend geraakt aan de mensen en het klimaat. We gaan ook nog elk jaar terug naar Nederland, maar voelen ons dan een beetje een buitenstaander.” ■

 Reageren?
r.vanboekel@pigbusiness.nl

Peter en Simone hebben een Topigs-kernfokbedrijf met 200 zeugen.

Naast moederdieren voor Topigs-40 leveren ze drie verschillende eindberen.

Het echtpaar verkoopt hun fokmateriaal aan 12 landen in Centraal- en Zuid-Amerika.

Het uitzicht vanuit hun huis over het Costa Ricaanse regenwoud.